

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Bende Imre-u. 3. sz.
Kiadóhivatal: N a n a y n y o m d a.
HIRDETÉSEK a szerkesztőségben
és a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Társszerkesztő:
Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő
Dr. Valentin Emil

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Fehérváry Dezső
ügyvédek.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 kor. Vidékre 16
kor. Egyes szám ára 4 fillér.

A munkapártiak trükkje.

Az országos függetlenségi és 48-as
Justh-párt levelei.

A munkapárt ezerféle csalafintasága, ügyetlen, erőszakos és visszataszító haremmodora mindennap újabb és újabb jelét adja a tisztességtelen fegyverek használatának.

A legújabb trükk, amely csunya módon sült visszafelé, az, hogy a munkapárt Bajára hozott a homályból egy embert, valami Zsedényi Aladárt és felléptette Justh-párti programmal. Ez a derék úr tisztán és kizárólag a bajai munkapárt embereivel érintkezett és itt azt hirdette, hogy ő a Justh-párt központi jelöltje, Budapestre pedig azt írta, hogy ő a bajai Justh-párt jelöltje.

A bajai függetlenségi polgárság azonban nem ugrott be a munkapárt csalafintaságának és — a mi a bajai függetlenségi párt óriási erejét bizonyítja — egyetlen egy embert sem tudott megnyerni Zsedényi úr, a munkapárt jelöltje.

Hogy mennyire igaz, hogy Zsedényit a Justh-párt támogatja, arról alább közlünk két, az országos függetlenségi és 48-as párttól érkezett levelet.

Ime *Batthyány* Tivadarnak képviselő-jelöltünkhöz dr. *Rajk* Aladárhoz intézett levele:

Nagyságos

Dr. Rajk Aladár ügyvéd urnak

Baja.

Budapest, 1910. május 26.

KEDVES BARÁTOM!

Zsedényi Aladár ur levélben fordult hozzám, kérve támogatásunkat. A hozzá intézett válaszom másolatát szives tudomásul vétel végett idezártan rendelkezésedre bocsájtom.

Baráti kézzszoritással hived

Batthyány Tivadar s. k.

a választási bizottság elnöke.

A Zsedényihez intézett levél szövege a következő:

Tekintetes

Zsedényi Aladár urnak,

Baja,

Bárány-szálló.

Budapest, 1910. május 26.

TISZTELT ZSEDÉNYI UR!

Dr. Rajk Aladár ur egész politikai működése során mindenkor a függetlenségi és 48-as párt eszméinek és törekvéseinek tántoríthatlan hívének bizonyult. Hű követője volt

elveinknek mindenkor s így most, hogy párttonkivüli függetlenségi és 48-as programmal lépett is fel, semmi okunk sincs kételkedni abban, hogy továbbra is rendületlenül a párt programja alapján fog működni.

Minthogy pedig egy második jelölt felállítása könnyen azt idézhetné elő, hogy Baján a munkapárt győzzön, mi, miként már ismételtén ki is jelentettük, jelöltetése előtt, elvbarátainkat arra kérjük, hogy dr. Rajk Aladárt sziveskedjenek támogatni. Ismerve Rajk Aladár elvhűségét és jellemét, olyan híreket, mintha ő megválasztatása esetén a munkapártba akarna lépni, nem tekinthetünk egyébnek, mint izléstelen kortesfogásnak.

Hazaftas üdvözlettel

Batthyány Tivadar s. k.

a választási bizottság elnöke.

Ehhez egyéb kommentár nem kell.

A nemzeti munkapárt.

Folytatólagos közlemény tegnapi „Szózat Baja város Polgárságához“ c. vezércikkünkhöz.

Soha politikai párt nem lépett fel pretenziósabb, reklámszerűbb, hangzatosabb névvel, mint az a politikai érdekszövetség, mely a koalíció végnapjaiban saját törekvéseinek inkább leleplezésére, mint körvonalazására ezt a nevezetet találta fel. A névvel maguk a vezető emberek sem voltak túlságosan megelégedve, mit legjobban mutat az, hogy a párt lelke, Tisza István gróf, négy napi lejárattal tréfás pályázatot hirdetett találobb elnevezésre.

Igaza volt. A „nemzeti munkapárt“ elnevezés nem találó, mert nem igaz. Nincs abban párt, nincs abban munka, nincs abban nemzeti jelleg.

A nemzeti munkapárt nem párt. Mert mi teszi párttá a pártot? A célnak, az eszközöknek és a vezérletnek hármassága. Ez pedig hiányzik az új alakulásban.

Nincs meg a cél egysége. Igaz ugyan, hogy uton-útfélen váltig emlegetik a parlamentarizmus megszilárdítását, a nemzet s uralkodó közti béke helyreállítását és az ország közigazdasági helyzetének emelését. De ez végtére minden pártnak célja, ehhez nem volt szükség új alakulásra vagy új vezetésre. Ez tehát nem kizárólagos célja, nem megkülönböztető jellege a munkapártnak.

Szinte az unalomig hajtogatják a munkapárt szónokai — és a hivatalos jelölt sem fogja elmulasztani e slágernak szánt frázist — hogy hisz őK is függetlenségi, csak más uton haladnak az ország füg-

getlensége felé, nem Kossuth vagy Justh ösvényein. Kortesfogás az egész állítás, mely arra van szánva, hogy megtéve azt, akit lehet. De az ilyen nyilatkozatok is csak azt bizonyítják, hogy a munkapártnak nincs saját célja, nincs külön hivatása, nincsenek új feladatai: tehát nem is politikai párt a szónak igaz értelmében.

Nem egységesek az eszközök is. A *kortes-eszközök* persze azonosak; de az az út és mód, amelyen a párt az ő kölcsönkért céljai felé törekszik, nagyon is elágazó, lényegesen különböző. A munkapárt ez idő szerint az *elvi ellentéteknek véletlen találkozása az azonos önértékekben*.

Kell-e bizonyíték? Ott a választó-jog kérdése; csak ez egyben is, hogy szétfolynak a vélemények. Ott a személyi kérdés. A munkapártnak ott találjuk a legváltozatosabb elemeket. Ott van a régi szabadelvű-párt, a disszidens csoport, az újpárt, az alkotmánypárt, ott van Percel Dezső és Vörös László negyven darabont társával, ott a volt néppárti Zichy János és Hencz Károly: ugyan mondja meg valaki, hol a közös pont, ahol ezek az emberek, kiket a felfogásoknak és politikai hitvallásoknak egész óceánja választ el egymástól, találkozhatnak? Minő egységes munkát végezhetnek az új Noé bárkájának ezen sok ívású tagjai?

Nincs meg a *vezérlet* egysége sem. A nemzeti munkapártnak ezidőszereint két feje van, — akár az osztrák sasnak. Az egyiknek a kezében a birodalmi alma, ez jelenti az uralmat; a másik tartja a kardot, mely a hatalomnak jelképe. A kétfejű munkapártnak *Khuen uralkodik, de Tisza kormányoz*. Khuen reprezentál, Tisza parancsol. A két ember nincs és nem is volt egy véleményen. Lehetetlen, hogy hováhamar kenyértörésre ne kerüljön a sor. És akkor a mi jó munkapárti képviselőink egy időre meg fognak ijedni; a sok fiók-Herkules tanácstalanul fog állni a választáson; aztán majd szép osztonosan leborulnak — imádni a felkelő napot, akár Khuen, akár Tisza lesz annak a neve.

Ime, így fest a munkapárti egység. Nincs saját célja, nincsenek azonos eszközei, nincs egyakaratu vezetése; nem is igazi párt, csak érdekszövetség, melyre ráillenek a Grassalkovich-palota feliratának szavai:

„Kőhalmaz, vétkes rablással gyűjtve rakásra,
Összerogy és idegen birja rabolt javait.“

Ez az, az idegen, az osztrák fog majd örvideni, ha ez ellentétes elemekből összetoborzott nagyidai hadsereg a fráziskészlet elpuffogatása után újra szét fog esni.

Nem is *nemzeti* a munkapárt. Hol vannak azok a javak és jogok, melyekért évtizedek óta küzdünk? Hol van a katonai kérdésekben legalább a kilences bizottságnak programja? Hol is volna, mikor éppen Tisza István gróf volt az, aki még Széll Kálmán alatt, az 1902-iki delegációkban mondott beszédével szinte fölkinálkozott a bécsi kormánynak, hogy kapható a hadi létszám és kiadások oly méretről emelésére, mely nincs a kilences bizottság programjában, aki miniszterelnökségét azzal kezdte, hogy a kilences bizottság programjából kihagyta a nemzeti szempontból leglényegesebb 4.) c) és a 8.) pontot, mely a magyar hadapródokat magyar tisztekkel akarja neveltetni, s a címerkérdést rendezni. Minő nemzeti hadsereget várhatunk ettől a Tiszától? Khuentól, aki alatt chlopy-i hadparancs jelent meg, még annyi magyar katonai vívmányt sem remélhetünk, mint Tiszától.

Vagy gazdasági téren lesz az ő munkájuknak igazi nemzeti jellege? Tisztelt Polgártársak, ne higyjétek. Osztrák híron pendül ez a párt az ő vezérembereivel együtt. Az önálló vámot nem fogja meghozni, az önálló banknak pláne ellensége.

Pedig az önálló vámra égető szükségünk volna. Csak egy érvet emlitünk: Magyarország elsősorban mezőgazdasági, Ausztria ipari állam. Hogy lehetséges tehát, hogy két ilyen különböző kereseti és megélhetési jelleggel bíró államnak kifelé, a többi országok terményeivel szemben közös vámtételei legyenek? Ezt magyarázza meg nektek Podmaniczky báró, ha tudja. Nyilvánvaló itt az osztrák gazdasági politika magyarellenes iránya. Ausztria iparának Magyarország a legnagyobb fogyasztója — ezért nem kell neki az önálló vámterület.

Avagy azt mondja a munkapárt, hogy 1917-re ő is megszínálja az önálló vámot? Lehet; de arra az időre a közvélemény nyomása tán még a darabontokat is belekergette volna az önálló vámba. Az a határidő a multnak, nem a munkapártnak érdeme.

A bankra nézve csak ennyit: Amit Ausztria nekünk magyaroknak nem akar megadni, az nekünk jó; amit ránk akar erőszakolni, az neki jó. Ausztria akarja a teljes és titkos választójogot, nem akarja a nemzeti bankot; tessék kitalálni, melyiktől tartunk, melyik felé tartunk.

Vagy a parlamentárizmus megszilárdítása lesz a nemzeti munka? Az a Tisza István, aki a hírhedt Dániel-féle klotürjavaslatot benyújtotta és a még hírhedtebb nov. 18-iki zsebkendő jelenetet provokálta; az a párt, mely a darabontokat, a rendőröket s a katonaságot az országgyűlésre szabadította, nem nyújthat elegendő garanciákat a parlamenti tárgyalás szabadságára és méltóságára nézve.

Se program, se nemzeti jelleg; milyen lesz hát a munka? Sejhetjük.

A munkapártnak egész működése nem lesz egyéb, mint folytatása a régi szabadelvű rendszernek.

Ez a párt a lélekvándorlásnak pártja. A nemzetnek elemi erővel kitörő haragja eltemette a szabadelvű kormányrendszert és disztelen sirja fölé a parlamentből kivart darabontokat állította örökül. De ime, a szabadelvű párt szelleme átván-

dorolt a munkapártba s abban akar tovább élni, azaz fajulva tengődni. Ez a szellem pedig átka volt és átka marad nemzetünknek.

Négy évtized alatt ez a párt mit sem tett az alkotmány biztosítására; a kormány hatalmát erőszakos eszközökkel, nevezetesen haitatlanul romlott választási rendszerével erősítette; a közéletet megromlotta húsos fazekával; csak a saját híveit kenegette az ország zsirjával; elnyomta az ellentétes véleményt, az országot belerántotta örületes hadi terhekbe, a választó-jogot kiterjeszteni elmulasztotta: a nemzetiségekből ellenségeket csinált; a főrendiházat új kinevezésekkel engedelmessé eszközöztette; a kvótát emelte: a nemzeti eszmét a külképviseletben, a hadseregben soha ki nem domborította, és összes nemzeti vívmányai abban merültek ki, hogy a cs. k. hadsereg helyett cs és k. hadsereget szerzett.

Ime. Tisztelt Választó Polgárok, a multnak és jövőnek képe a jelenben. A mult minden bajával, csapásával és csalódásával már lepörgött az idők rokkánján; a jövő minden reményével, sikerével és győzelmével még a ti kezetekben van.

Válasszatok!

Válasszatok nyugodtan, higgadtan, lelkiismeretetek parancsszava szerint. Ne nézzétek csupán a személyt vagy csupán az elvet, mindkettőt egyszerre vegyétek szemügyre. Aki a helyes elvet méltón képviseli, az legyen polgári bizalmatoknak letéteményese.

E szöveg legyen utmutatótok azon az uton, melyen hazánkban és benne városunknak szebb jövőjét keressétek.

Engedje a magyarok Istene, hogy meg is találhassátok:

A függetlenségi és negyvennyolcas párt bajai vezetősége.

„Kacor-király“ — Podmanicky.

A munkapárti jelölt s híveinek berzenkedése egy állatmesét juttat eszünkbe. Egy kiöregedett, vén kandurt, kire már az egerek is rákaptak volt, kis gazdája egy pár sarkantyus csizmával lepott meg s nagy fáradtsággal betanította az ostoba macskát csizmában két lábán járkálni. Nagy gyönyörűségére szolgált a kiszolgált öreg círnosznak, hogy őt újra respektálják az egerek és apróbb házi állatok, s elfogta őt a dicsvágy, hogy nagyobb körben bámultassa magát. Kihuzta tehát keményen derekát nem törődve az öreg csontjai okozta fájdalmakkal, s kivonult a közeli erdőbe okosságát és tekintélyt erőszakolva ostoba pofájára, nagy sarkantyú-csörtetéssel sikerült is neki az utjába akadott haszonleső gyáva állatkákat bámuloiul megnyernie, kik, felülve nagy hangú kijelentéseinek, királyi jutalom reményében rohantak mindenfelé előtte hirdetni, miszerint jön az állatok királya: a »kacor-király«, a nagy, a hatalmas, úgy, hogy még nagyobb állatokat is sikerült megnyerniök uruk kíséretébe, másokat, a veszedelmesebbeket pedig a nagy lármával elriasztaniök közeléből. Tartott pedig az egész nagy dicsőség addig, míg arra nem tévedt a kis kutya, ki leleplezte s elriasztotta a tejfelnyalogatót, kit legjobban éppen csalódott bérencei vettek erre üldözőbe.

Hát nem hasonlít-e ehhez a Podmanicky és koncesó kolomposai szereplése?

Kis gazdája br. Vojnits István is így ruházta fel kacorkirály Podmanickyt reá sehogys sem illó ruházattal, szép tulajdonságok páva-toilaival, s addig tanitgatta saját lábain járni, hogy végre benne is feléledt a mesebeli kacorkirályban támadt világbolonditási vágy. Ide merészkedett tanyájáról hozzánk s pénznek nagy csörtetésével, nem létező szép és nemes tulajdonságok fitogtatásával, neki is sikerült a haszonlesőkből egy lármás tábort maga köré gyűjtenie s ideig-óráig nagy lármájukkal megtéveszteni a hiszékenyeket.

Mert kétségtelen, hogy pünkösdi királyság lesz az ő kacorkirálysága is! Még az állatok is rövidesen felismerték mesebeli társa kőklerségét, hát hogy ülhetnének fel ilyen kacorkirálynak a mi művelt polgáraink? Hiszen rövid látogatás után is mindjárt nyilvánvaló ő kegyelmének a nagy haszontalansága, mire most már kötelességünk is rámutat i, s minthogy csatlósai nem elégedtek meg az ő dicsőítésével, s nem létező nagy hatalmának lármás hirdetésével, hanem egyre jobban dobálóznak a körükben mindjobban felgyülemelő sárral és piszokkal azoknak, kik csábos hívásaiknak nem hajlandók felülni és követni mindenféle közénk szakadt „kacorkirályt“, kit majd, ha a választás csúful megfutamit, meg vagyunk győződve róla, hogy akárcsak a mesében, mostani lármás hívei fognak pórére levetkőztetni.

Lássuk tehát közelebbről ki is az a nagyhatalmú kacorkirály, kiről a hír úgy trombitál?!

Hallotta-e valaki ezelőtt híret polgáraink közül, dacára, hogy 15 évig itt élt közvetlen közelünkben?

Adta-e valaha ezidő alatt a legparányibb jelét is, hogy érdeklődne közügyeink iránt?

Tett-e csak egy morzsát is társadalmi téren e hosszú idő alatt?

Nemes szívét nem borította-e mindezeideig jégpáncél, ha a jótékonyág hívó szava szólította, avagy tett-e csak egy lépést is a jótékonyág nemes terén, segítve a legjobban segítségre szorulókon, a nyomorultakon és árvákon?

És ilyen ember akar most egyszerre mindenki baján segíteni, a kevésbé támogatásra szorulókon is és ilyen ember akarja városunk ügyeit előbbre vinni!

Hiszen a segítéshez nemcsak pénz, de főleg szív is kell és feltéve, hogy ilyen vesztegető hadjárat után marad még felesleges pénze, eltudja-e képzeln valaki, hogy »aki délig kutya volt«, az délután tündérré változzon s áldozatkészségtől dobogó szívvvel siessen beváltani nagy hangerővel hirdetett üres ígéreteit, áldozatot és fáradságot nem kímélve siessen támogatni a támogatásra szorulókat?!

De tegyük fel, hogy ennyire megváltozott, új életre ébredt volna Podmanicky »kacorkirály« a munkapárt életrehívó harsonájának hangjától, fennen hirdetett, önzetlen, nemes szívével, lelkével hogyan fér össze — s akad-e ki ezt komolyan meggondolva összeférhetőnek tartja, hogy ő, a teljesen érdemtelen, sőt általános műveltségben is egyoldalú, tehát fogyatékos ember feltolja magát olyan állásra, melynél bizalmat előlegezni nem szoktak, sőt kérni is illetlen dolog, hanem előre kell azt kiérdemelni annak ki ezen legszebb polgári kitüntetésre igényt formálhat; feltolja magát egy nálánál százszorta érdeme-sebb és hivatottabb s ezen állást 9 éven keresztül közbecsüléssel betöltött jelölttel szemben?!

Mióta szép és nemes cselekedet házról-házra járva koldulni támogatást s egyben

megvesztegető ígéretekkel aláznai meg azon polgárt, kit éppen becsüléséről igyekeznek biztosítani? Lehet-e csak egy makulányi őszinteség az ilyen jelöltben?

Mióta önzetlenség annak eltérése, sőt kiforszírozása, hogy nem létező, szép és jó tulajdonságokkal halmozassák el, hatalma hirdettessék annak, ki jól tudja, hogy egész életét minden erkölcsi, társadalmi és politikai siker nélkül a szó szoros értelmében csak morzsolta s kinek hatalma legfeljebb Kelebiára és kutyáira terjed ki.

Mióta lovagias »úri« tempó az ellenjelölt és az ellenvéleményen lévőknél sárral és kővel dobálása, életveszélyes fenyegetése?

Mióta nyilvánul meg a polgárság szeretete és megbecsülése s az egyéni szabadság és jogegyenlőségért való lelkesedés a rendőrség, csendőrség elé hurcolásban?

Türheti-e ezeket olyan »úri« jelölt, kinek pártja elismeri, hogy jelöltjük vezet és irányítja, — persze önzetlenül — a saját választását is, mert abban, hogy Rajk Aladártól a választás vezető irányítását kívánják, természetesen benfoglaltatik, hogy náluk így kell lennie?!

És csupán ez lehet az, ami a munkapárti jelöltet felül emeli a »tucat-emberen«, mi valakinek képviselő-jelöltségéhez még a »Bajai Hírlap« szerint is szükséges, mert bárhogy tekintjük is a dolgot, ilyesmit egyebet rajta fel nem fedezhetünk, de bizonyára nagy szomorúságukra maguk a hívei sem.

Ugyan-ugyan, ha a B. H. szerint Rajk Aladár is csak tucat-ember, kit városunkban mindenki ismert és becsült idáig is, kit szerepelni minden téren láttunk, ki utóvégre is már 9 éven át képviselte városunkat becsülettel, micsoda akkor az ismeretlenség homályából felbukkant Podmaniczky »kacorkirály«? ki mellett oly garral verik a nagydobot, miután külön jelöltet sok lótásukfutásuk dacára sem sikerült nyerniök.

Lehet-e azt józan észszel még el is képzelni, hogy a ki a maga pályáján, a katonai pályán sem bírta 20 év alatt a középtehetségűek által elérhető rangot sem elérni, az élete lejtőjén egy aránytalanul nehezebb, nagy elméleti és szónoki képzettséget igénylő pályán sikerrel megállhassa helyét?

Aki egyszerű programbeszéd tartásától is annyira fázik, hogy majdnem választás utánra halogatja, az mint képviselő még tucatképviselő számba sem mehetne, de az ő képviselőségétől minden bizonnyal megmenti városunkat polgáraink tisztánlátása, ki kis játékaik felháborodva elsején bizonyára elküldik ő kacorságát az ismeretlenség homályába, ahonnan felbukkant.

Polgártársak!

Baja város független polgárai!

Városunk volt országgyűlési képviselője, a bajai függetlenségi és 48-as párt szeretett képviselő-jelöltje:

Dr. Rajk Aladár

folyó évi május hó 29-én, vasárnap délután fél 3 órakor tartja a „Központi Szálloda“ udvarán

Programbeszédét.

Polgártársak!

Testvéreink! A hivatalos hatalom minden rendelkezésére álló eszközt felhasznál arra, hogy eltérítsen benneteket becsületes, hazafias meggyőződéstektől. Ellenetek tör hatalom, erőszak, hogy meghamisítsa az igazi, szin-

tiszta népakaratot, amely nem lehet ebben a hazafias érzelmű városban más, mint az, amely az ország függetlenségét, gazdasági önállóságát, a nép szabadságát, a népjogok demokratikus kiterjesztését, a jogtalanoknak az alkotmány sáncaiba vonását, az általános, egyenlő és titkos választói-jogot tűzte ki szintiszta, becsületes lobogójára.

Polgártársak! Képviselő-jelöltünk, **dr. Rajk Aladár** a nemzet jogaiért küzdők soraiban mindig derekasan megállotta helyét. Jöjjetek minél tömegesebben, hozzátok el hazafias lelkesedéseiteket, hallgassátok meg **dr. Rajk Aladár programbeszédét.**

Jöjjetek, hogy a nagy küzdelemhez erőt merítsünk lángoló, hazafias lelkesedéseitekből.

Jöjjetek Polgárok, hogy Ti is erőt merítsetek a választási harchoz, képviselő-jelöltünk szövegéből.

Jöjjetek és kiáltstok egy szívvel, lélekkel:

Éljen dr. Rajk Aladár,

Baja város függetlenségi és 48-as képviselője.

Hazafias üdvözlettel

A Bajai Függetlenségi és 48-as párt

szervező-bizottsága.

NAPIHIREK.

A függetlenségi párt irodája a »Központi Szálloda« második udvarán épült új épületben van, ahol pártügyekben bárkinek készséges felvilágosítással szolgálunk és bárminő panasz, sérelem, hatalmi túlkapás, erőszak orvoslásáról gondoskodik a pártvezetőség. A pártvezetőség gondoskodik arról is, hogy minden erőszak megtorlattassék és hogy a polgárságon sérelem ne essék.

Egyben felkérjük a függetlenségi érzelmű ifjúságot, hogy szabadidejükben a pártirodában minél sűrűbben megjelenjen sziveskedjenek és a pártiroda vezetőjének munkájában segítségére legyenek.

Értesítés. A »Bajai Ipartestület«-nél a hivatalos órák június hó 1-től augusztus hó 31-ig vasár- és ünnepnapokon d. e. 9—11 óráig, hétköznapokon d. e. 8—12 óráig tartanak. *Az Elnökség.*

Cirkusz. A különféle attrakciókon kívül a közönség figyelmét leginkább a birkozás ragadta meg. Czája revanchot adott Georgevicznek, ki 200 koronát tett le a jury kezébe. A birkozás Czája 27 perc alatti győzelmével végződött. Ma Hackensmidt birkózik, holnap utolsó, diszelőadás.

Bolinder nyersolajmotorokat és nyersolajlokomobilokat, valamint legújabb rendszerű szívógáz- és benzinmotorokat, cséplőgépeket és teljes malomberendezéseket szállít legelőnyösebben Szabó Emil és Társa cég, Budapest, Gresham-palota. Költségvetéssel a cég díjtalanul szolgál.

Az **aranyér gyógyítására** az orvosok százféle módot ismernek, de mindannyian egyetértenek abban, hogy a bántalmak és azt okozó szokványos székrekedés megszüntetésére egy 4-5 hétig tartó **Ferencz József**-késérővizivás a legmegbízhatóbb eljárás. — A kúra nagyon egyszerű és kellemes: A beteg rendszeres életmódja folytatása mellett reggelenként éhgyomorral 1/2, esetleg 1 pohár valódi „Ferencz József“-vizet iszik.

A baj a legtöbb esetben hamar fog megszűnni, a nyomott közérzés azonban biztosan már néhány nap múlva kellemessé fog átváltozni.

Építőiparosok figyelmébe!

Ajánlunk ujvidéki nádszövet gyárunkban készült kiváló minőségű

mennyezet nádfonatot (Stukator Rohrgewebe) hámozott és hámozatlan nádból, favédőket, napellenzőket.

Kivánatra mintával és árajánlattal szívesen szolgálunk.

Jpar és kereskedelmi takarékpénztár részvénytársaság Ujvidéken.

Segédszerkesztő: FÖDÖR KÁROLY. Kiadóhivatal: NÁNAY LAJOS könyvnyomdája.

Szerkesztőség telefon száma: 101. Kiadóhivatal telefon száma: 115.

Bajai gőz-, kád- és zuhanyfürdő vállalat.

A fürdő közönség figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az idén ujitással lépek a közönség elé és bérletet nyitok a nyári idényre

zuhany-fürdőre

rendkívül olcsó árban és pedig: a jegyváltás napjától számítva szeptember hó 1-ig egész idényre 8 forint.

A fürdő igénybe vehető férfiak részére: hétfőn, szerdán és pénteken d. u. 1/6—8 óráig, a többi napokon 2 órától kezdve egész délután.

A többi fürdőre nézve a régi bérletárak maradnak érvényben.

Teljes tisztelettel

a bérlő.

Hideg gyógykúra, úgy mint minden más-nemű gyógyfürdő — **orvosi rendelet szerint** — kapható.

CUPRIN

hosszú idő óta tartó használatban a legjobban bevált, közkedveltségnek örvendő, kitűnő permetező szer

peronospora ellen.

Csomagonként 50 fillér. Egy csomag 100 liter vízhez teljesen elegendő.

Főraktár Zwillingger Salamon utóda **Zwillingger Arnold cégnél Baja.**

Eladó ház.

Erzsébet királyné utca **82. számú házam** azonnal szabad kézből eladó. A ház alkalmas korcsma-helyiségnek.

WILLAND TESTVÉREK NAGY CIRKUSZA

Baján, az Állatvásártéren.

Folyó évi május hó 30-án, hétfőn érkezik 22 waggonból álló különvonattal és még aznap este 8 órakor tartja nagy megnyitó diszeloádását.

Kedden, május 31-én, nagy bucsueloadás.

Csak két nap.

Csak két nap.

Elsőrangú művészek.

Attrakciók.

Ragadozó állatok.

Nemes fajlovak.

Naponta változatos műsor.

Jegyek már kaphatók ifj. Wagner Antal könyvkereskedésében.

Jó karban lévő

HÁZ,

mely négy szoba és három konyhából áll, eladó. Bővebbet Szalontay Mártonnál, Rákóczy Ferenc u. 32. sz. alatt.

Az Állatvásártéren egy újonnan épült, jó karban lévő

sarokház,

üveg folyosóval és szép gyümölcsöskerttel, kedvező fizetési feltételek mellett, augusztus elsőre

eladó, vagy bérbe adó.

Bővebb felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal.

NYILT-TÉR.

Ezen rovatokban közölte a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

ROHITSÍ

Zempel

-forrás. Szénsavdús, diätetikus, üdítő asztali ital. — Elősegíti az emésztést és anyagcserét.

Styria

Legteljesebb gyógyforrás. — Indikálva: idült gyomorhurutnál, székrekedésnél, Bright-féle vesebajnál, lépdaaranatnál, máj-bajoknál, sárgaságnál, anyagcsere betegségeknél, a légutak hurutos bántalmánál.

Donati

a maga nemében a leggazdagabb tartalmu gyógyforrás legerősebb hatással. Főképen indikálva: idült bélhurutnál, obstipationál, epekövénél, elhízási hajlamnál, esúznál és cukorbetegségeknél.

Legújabb természetes magnézium-Glaubersósforrások.

Carl Kronsteiner viharerős mész

Homlokzat festéke

(törvényileg védve)

50 színárnyalatban, kilója 24 fillértől feljebb, évtizedek óta a legjobbnak bizonyult és minden utánzatnál jobb. Egyedüli célszerű mázó anyag egyszer már festett homlokzatnál is.

Zománc-homlokzat-festék

szintartó, egyszeri átfestésnél már fed, nem kell előbb alapozni, zománkemény, s csak hideg vízzel felkeverve használható. Fertőtlen, méregmentes, vízhatlan. Ideális festék belső helyiségekre, festetlen homlokzatokra, faépületekre, u. m.: felszer, pavillon és kerítésekre stb. Kapható minden változatban és négyzetméterenkint 5 fillérbe kerül. — Mintakönyv és használati utasítás ingyen és bérmentve. — Kronsteiner Károly Wien III., Hauptstrasse 120.

Kapható:

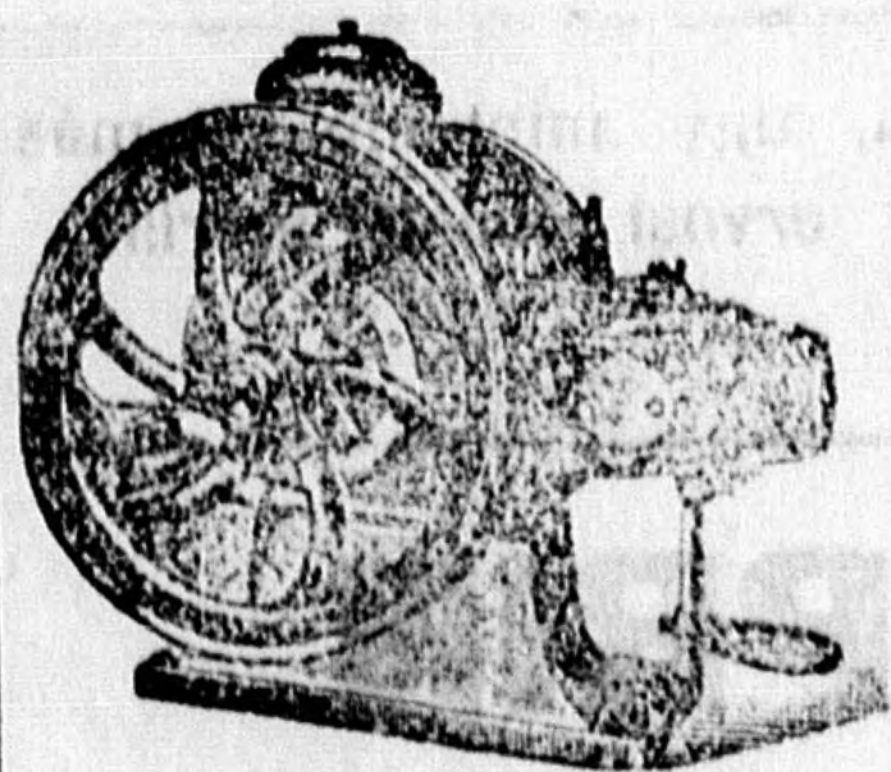
Wagenblatt és Heneráry kereskedésében Baján.

BOLINDER nyersolaj motorok, nyersolaj-lokomobilok

csak

Szabó Emil és Tsa cégnél

Budapest, V., Ferenccz József-tér 6. szám Gresham-palota. Lánchiddal szemben kaphatók.

Sürgöncim:

Szabóék

Budapest.

Telefon 76—48.

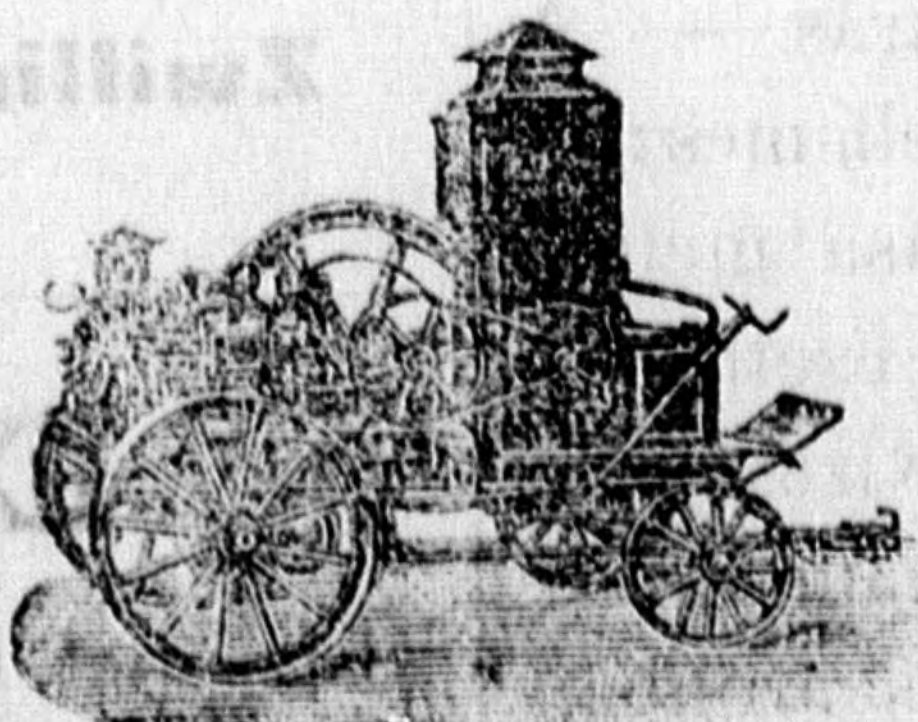
Szivógázmotorok, benzinmotorok, cséplőgépek, malomberendezések.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Benzin-, szivógáz-, nyersolaj, gőz-, petrolin- és világítógáz-

motorok

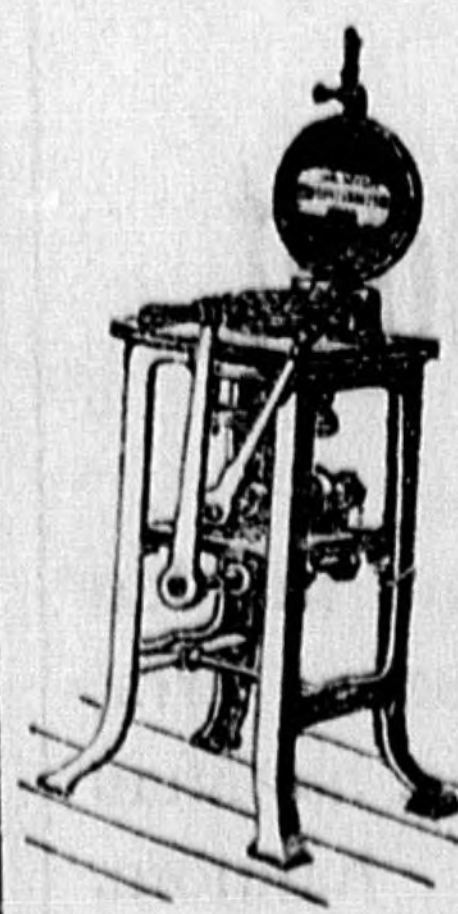
Benzin-lokomobilok,

Pallós és Rónai
Budapest V. Báthory-u. 19.

a
PLEWA és Tsa

wieni gép- és motorgyár
vezérképviselői.

Minden rendszerű és nagyságú

sütőkemencék,

keverő és gyurégépek

az őszes sütőipari segéd-

gépek, eszközök és
sütőkemence-
armaturák.